



FOR 4 DAGER SIDEN

## Hvor kommer mistilliten til barnevernet fra?

Kulturelle forskjeller og verdier kan ikke alene forklare minoritetenes sterke motstand mot det norske barnevernet.

ANNONSE

MARIANNE RUCKÅSA  
44 plass 1 innlegg 0 kommentarer

JØRN HOLM-HANSEN  
919 plass 16 innlegg 1 kommentarer

SIGNE YLVISAKER  
3024 plass 1 innlegg 0 kommentarer

Kunnskap om barnevernet i Norge formidles vanligvis av forskere eller fagpersoner med bakgrunn fra Norge. Men hvordan fremstår det norske barnevernet hvis man ser det utenfra? Journalisten Maciej Czarnecki dekker Norden for den polske kvalitetsavisen Gazeta Wyborcza. Han ga for et par år siden ut en bok i Polen, der han forsøker å komme til bunn i hva det norske barnevernet gjør. Barnevernet hadde da hatt en rekke skandaleoppslag i landets massemedier og var blitt litt av et skjellsord. Nå foreligger boken «Norsk barneværn sett utenfra» på norsk. Den lanseres i disse dager.

I boken forteller polske foreldre som lever i Norge om erfaringer med barnevernet. Boken gir slik et utenfrablikk – polske migrantforeldres blikk – på det norske barnevernet. Samtidig slipper en rekke norske fagpersoner til for å bidra til forståelsen fra ulike vinkler og ståstedet, blant andre også vi, som er forfattere av denne kronikken. Vi har gjennom vår forskning på barnevernet og etniske kommunikasjoner påvirket samarbeidsrelasjoner og forståelse av hva problemene i bunn og grunn handler om.

Czarneckis bok kommer på bakgrunn av motstand og opprør mot det mange har ansett som det norske barnevernets ikke-ligelegitime inngrep i familien. I de seneste årene har dette ført til protester og gatedemonstrasjoner i flere land. Kritikken har fått både nasjonal og internasjonal oppmerksomhet og har oppdikket barneværnkritikere også her hjemme.

Mye av kritikken mot barnevernet kommer fra foreldre og representanter for innvandrerorganisasjoner som hevder at ansatte i det norske barnevernet ikke forstår eller tar hensyn til deres kulturelle verdier, tradisjoner, praksiser og oppdragelsesstrategier. Kritikkerne hevder at barnevernet derfor ofte fatter beslutninger på feilaktig grunnlag.

Dette har ført til at forholdet mellom barnevernet og innvandrergjenger ofte er preget av mistillit. Polakene er den største innvandrerguppen i Norge med 2,1 prosent av befolkningen og er samtidig den gruppen med minst tilstilt til barnevernet. Bare 28 prosent av de med polsk bakgrunn har tillist til barnevernet, viser en nytt Ipsos-undersøkelse. Tilsvarende tall for folk fra Bosnia, er 63 prosent.

Ulike syn på barn og familie

Barnevernets oppgave er å sikre at alle barn som bor og lever i Norge har forsvarlige oppvekstforhold. Når barnevernet får melding om at barn lever under forhold som kan være skadelige, har det plikt til å undersøke og vurdere deres situasjon. Barnevernsløygivningen gir barnevernet myndighet til å gripe direkte inn i menneskers liv for å sikre og ivaretake barns behov. Lovgivningen åpner på denne måten for at barnevernet kan gå utover de grensene som vanligvis trekkes mellom det private og det offentlige. Barnevernets inngrep er noen av de mest alvorlige og integreringsmångtredende handlinger statlige myndigheter kan foreta overfor privatpersoner.

Tiltak som blir iverksatt overfor barn og familiær kan begrunnes i prinsippet om «barnets beste», hva som gir gode oppvekstsvilkår. Boken viser at mange polakker som har hatt befatning med barnevernet, oppfatter disse kriteriene som vage og skjønnmessige. Særlig gjelder det vurderinger av barns psykiske og sosiale utviklingsmuligheter.

Norge er et barnesentrert samfunn hvor barn har tydelige individuelle rettigheter. I andre samfunn kan man i stor grad være oppatt av barnet som integrert del i en kollektiv familie, enn av barnet som et selvstendig individ. I mange land griper myndighetene ofte først inn når barns liv og helse er i direkte fare, mens man i Norge også legger stor vekt på vurderinger av barns psykiske og sosiale utviklingsmuligheter.

Avhengig av tillit

Til barnevernet bygger både på personlig tillit og tillit til systemet. Når barn og foreldre erfarer at barnevernet har, og formidler, relevant kunnskap om deres situasjon og kontekst vil det letttere oppstå tillitsfulle relasjoner.

Til tross for kritikk og protester mot barnevernet i Norge er det ulike erfaringer fra møter med barnevernet. Dette fremgår av Czarneckis bok. Flere av fortellingene i boken viser hvordan mange av de polske foreldrene frykter barnevernet og går langt i å unndra seg kontakt, mens noen av familiene er takknemlige for den oppfølgingen de har mottatt.

Samme problemer som norske familier

Manglende «kultursensitivitet» i barnevernet blir gitt som forklaring når det oppstår konflikter mellom barnevernet og minoritetsfamilier, slik det blant annet framkommer i den nye rapporten: Myter og realiteter. Innvandreres møte med barnevernet, fra NTNU samfunnfsforsking.

Men hvor hensiktsmessig er det at debatten om barnevernet i Norge og etniske minoriteter i så stor grad relatert til kulturelle forskjeller? Hvis vi ser til Czarneckis bok er det nemlig lite typisk «polisk» over de situasjonene han beskriver. Situasjonene er derimot ofte typiske for mennesker som er fattige, som har få rettigheter i arbeidslivet, dårelige boforhold, psykiatri, rus og vold – uansett nasjonalitet. Det er til dels dramatisk dårlige levekår i de familiene forfatteren beskriver. De polske familiene har de samme problemene som etnisk norske i en tilsvarende situasjon ville hatt. I tillegg til at det kan være problemer som har sammenheng med migrasjon, språk og systemforståelse.

Trenger mer kunnskap

Man kan derfor hevde at barnevernet trenger mer kunnskap om de problemene som ofte springer ut av fattigdom og sosial utsattethet, ikke først og fremst mer kunnskap om kulturelle forskjeller. Barnevernet bør i stor grad skaffe seg innsikt i hvordan sosial utsattethet, fattigdom og marginalisering oppstår og påvirker familiens liv og hverdag. Men det er selv sagt også viktig å undersøke hvordan kulturelle normer, verdier og tradisjoner påvirker samhandling mellom barnevernet og dem de jobber med. En slik helhetlig forståelse, der man tar utgangspunkt i familiens konkrete situasjoner og problemer, vil gi barnevernet et bedre utgangspunkt både for å samarbeide med og tilpasset hjelp til den enkelte familien.

Teksten er bygd på forordet kronikkforfatterne har skrevet i boken «Et utenfrablikk på det norske barnevernet», utgitt på Fagbokforlaget i mai 2018.

nyemeninger meninger

ANNONSE

Blir du med i debatten?

Vi ønsker at Nye Meninger skal være en plattform for opplyst og engasjert debatt. Vær saklig og umgå personangrep. Overtramp vil føre til sletting og kan føre til utestengning. Les mer om retningslinjene våre her!

8 kommentarer

Sorter etter Topp



Knut Andresen

Det sommonne her er jo de som møter seg selv i døra. Det er de som tror vi har verdens beste barnevern og samtidig er mest positive til invenandringen. De opplever (kanskje?) en kras.

Liker Svar 4 d

Jørn Holm-Hansen

Senior researcher hos OsloMet - Oslo Metropolitan University

Hei Knut! Det skal vi nok takle, vi som innsør med migrasjon har kommet for å bli og at det nå dreier seg om den til å funke gjennom lett og forpliktig europeisk samarbeid om å kontrollere tilstrekkingen og effektiv integrering. Det som slår meg, er at de som kaller seg «innvandringsmotstandere» så ofte inntar de samme standpunktene i saker som barnevern, seksuelle minoriteter, likestilling osv som de mest integreringsmåtvilige innvandrere (som forøvrig er i dundrende mindretall).

Har «innvandringsmotstanderne» noengang tenkt over det, mon tro? Ellers. Ha en fin sommerdag, Knut!

Liker Svar 1 d

Staale Trevland

Når er det vel også mange av oss som er oppatt av en god inkluderingspolitikk som ser til grunnen i barnevernet, og også de menneskelige sviktene som rammer barns rettsikkerhet. Det er vel også dette de kompetente fagmiljene har sett, derfor har de blant annet sendt inn en bekymringsmelding til barnevernet. Så er det selvfølgelig enkelt som ikke enevær å se at man har lagt seg et umålt barnevernssystem uten uavhengig kontroll i enkelt saker, og der systemforvalterne sitter med utdannelse som ikke holder mal.

Liker Svar 1 d

Ken Olsen

Ja om dere kan svare på dette, siden minister Helleland ikke kan eller vil svare på dette så er vi da en del vilt sette pris på det.

Liker Svar 2 d

https://www.dagsavisen.no/\_/minister-helleland-hva-er...

Liker Svar 2 d

Bibi Oldedgaard

Stavanger, Norway

Det er mange tusen dere kan ta kontakt med for å få vite. Jeg er med, vil dere ha en liste med navn?

Liker Svar 1 d

Justice for baby Aria and her family

https://www.dagsavisen.no/\_/vorfør-alt-sinne-mot...

Liker Svar 1 d

Egil Børse-Svensen

- Manager hos Forskningsstiftelsen Bics

Det er veldig interessant at du ikke har fått tilgang til den ukulturen som skjer innenfor deres vegger hver dag...

De skaper mistillit selv, ved måten de mener barn og foreldre på, når mange av de både lyver, dirigerer og misbruker makt.

Liker Svar 3 d

Karl Karlsson

Klart det skaper mistillit med all den ukulturen som skjer innenfor deres vegger hver dag...

De skaper mistillit selv, ved måten de mener barn og foreldre på, når mange av de både

lyver, dirigerer og misbruker makt.

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim

Når har du vært opptatt av fakta om barnevernet?

Liker Svar 1 d

Øystein Gudim</